



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 193/2022
03.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., насеље ..., чији је пуномоћник Ратко Корлат, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Министарство одбране, коју заступа Војно правобанилаштво са седиштем у Београду, ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 6228/2020 од 31.08.2021. године, у седници већа одржаној 03.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 6228/2020 од 31.08.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 6228/2020 од 31.08.2021. године у делу става првог изреке и одлуке о трошковима поступка, и пресуда Првог основног суда у Београду П 6578/2018 од 07.11.2019. године у ставовим првом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати на износ трошкова парничног поступка од 130.000,00 динара у предмету Другог општинског суда у Београду П 7518/07 законску затезну камату почев од 29.05.2015. године до 22.09.2015. године, са законском затезном каматом на овај износ почев од дана подношења тужбе 23.04.2018 године и **одбија** се захтев тужиоца на накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 42.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 6578/18 од 07.11.2019. године, ставом првим и другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му исплати на износ трошкова парничног поступка од 130.000,00 динара у предмету Другог општинског суда у Београду П 7518/07, законску затезну камату почев од 29.05.2015. године до 22.09.2015. године, са законском затезном каматом на овај износ почев од дана подношења тужбе 23.04.2018. године,

док је одбијен захтев за исплату законске затезне камате почев од 15.09.2009. године до 28.05.2015. године са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 23.04.2018. године. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 75.796,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 6228/2020 од 31.08.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у односу на усвајајући део тужбеног захтева и одлуке о трошковима поступка, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона, одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоцу су пресудом Другог Општинском суду у Београду П 7518/07 од 15.09.2009. године досуђени трошкови поступка у износу од 135.000,00 динара, са обавезом тужене да те трошкове плати у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака те одлуке. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 549/15 од 25.02.2015. године, по жалби тужене, преиначена је пресуда Другог Општинском суду у Београду П 7518/07 од 15.09.2009. године у погледу основног тужбеног захтев и потврђено је решење о трошковима поступка садржано у истој првостепеној пресуди. У тој парници тужилац није тражио камату на досуђени износ парничних трошкова. Тужена је другостепену пресуду примила 13.05.2015. године. У поступку принудног извршења правноснажне одлуке о трошковима поступка тужена је 22.09.2015. године исплатила тужиоцу досуђени износ трошкова од 135.000,00 динара. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да обрачуната законска затезна камата применом простог интересног рачуна на тај износ од 135.000,00 динара за период од 15.09.2009 године до 22.09.2015. године (када су трошкови исплаћени) износи 129.468,89 динара. Према томе је тужилац определио свој тужбени захтев тражећи да му тужена исплати износ од 130.000,00 динара на име обрачунате камате (на досуђени износ трошкова парничног поступка) у наведеном периоду, са законском затезном каматом на тај износ почев од дана подношења тужбе 23.04.2018. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 277 и 278 ЗОО оценили да тужилац основано потражује исплату законске затезне камате на износ трошкова парничног поступка који је тужиоцу досуђен у претходној парници, а за период од 29.05.2015. године (од дана истека парниционог рока за испуњење обавезе) до 22.09.2015 године (дана исплате), у ситуацији када такав захтев није постављен у парници у којој су ти трошкови настали, будући да је у време одређивања захтева за накнаду трошкова поступка, право на исплату камате могло остваривати у извршном поступку према члану 35. Закона о извршном поступку („Службени гласник РС“ бр.125/04), а се у време доношења другостепене пресуде и подношења предлога за извршења, извршни поступак спроводио по Закону о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр.31/11) који није садржао одредбу по којој се на износ трошкова из извршне исправе повериоцу признаје затезна камата од доношења судске одлуке.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужене указује да је становиште нижестепених суда у односу на усвајајући део новчаног потраживања засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према одребама члана 159. став 3. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.125/04, 111/09), важећег у време доношења пресуде Другог Општинском суду у Београду П 7518/07 од 15.09.2009. године, као и према одредбама члана 163. став 3. сада важећег Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), парнична странка је дужна да одређен захтев по врсти и висини трошкова постави најкасније на последњем рочишту за главну расправу у поступку пред првостепеним судом, односно пре закључења расправе пред већем другостепеног суда, (осим ако се ради о доношењу одлуке без претходног расправљања, у ком случају је парнична странка дужна да захтев за накнаду парничних трошкова истакне у предлогу о коме суд мора да одлучи).

Обавеза накнаде парничних трошкова је новчана обавеза, па поверилац (странка која је успела у спору) има право да на досуђени износ трошкова, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима, потражује и законску затезну камату, али се о праву повериоца на законску затезну камату одлучује у парничном поступку у коме се ти трошкови досуђују, а не у посебном поступку.

Уколико странка истовремено са захтевом за накнаду трошкова поступка не постави, односно не поднесе и захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка, не може у посебној парници да тражи исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова у другој парници, јер суд одлучује у границама захтева који су истакнути у поступку, а обим и предмет захтева одређује странка, због чега су без утицаја наводи тужбе којима се указује на измене правила на основу којих се спроводи изврши поступак у време доношења првостепене пресуде у претходној парници и у односу на време подношења предлога за извршење.

Следом наведеног, како захтев за исплату затезне камате на износ трошкова парничног поступка не може бити предмет главног захтева посебне парнице, то по оцени Врховног касационог суда тужилац неосновано тражи исплату камате на досуђен износ трошкова поступка у претходној парници почев од 29.05.2015. године до

22.09.2015. године, са законском затезном каматом на овај износ почев од дана подношења тужбе 23.04.2018. године, услед чега су нижестепене пресуде у том делу преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и то на име: састава одговора на тужбу и једног поднеска износ од по 6.000,00 динара, састава жалбе од 12.000,00 динара и ревизије од 18.000,00 све према АТ важећој у време предузимања ових парничних радњи.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**